

# Kurhany i pochówki szkieletowy odkryte na Wzgórzu Wisielców

9 października 2021

Kilka kurhanów i prawdopodobnie pozostałości specjalnej konstrukcji otaczającej jeden z nich, a także m.in. pochówek szkieletowy, odnaleźli badacze IAE PAN na Wzgórzu Wisielców w Wolinie. Odkrycia na jednym z największych w północnej Europie wczesnośredniowiecznych cmentarzysk mogą pozwolić poznać zwyczaje związane z kultem zmarłych ówczesnych Wolinian.

„Wzgórze Wisielców jest bardzo istotne dla archeologii północnej Europy i Polski, szczególnie dla Pomorza. Na tym gigantycznym wczesnośredniowiecznym cmentarzysku występują różnego typu pochówki – zarówno kurhanowe, jak i płaskie: ciałopalne i szkieletowe” – powiedział PAP dr Wojciech Filipowiak z Instytutu Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk. Zaznaczył, że jest to „ogromny rezerwuar informacji” na temat ówczesnych Wolinian, a być może także przyjezdnych, którzy zostali tu pochowani. Szybko rozwijające się miasto było do XII w. jednym z największych ośrodków handlowych ówczesnej Europy.

Jak wyjaśnił archeolog, dotychczas odkrytych zostało kilka zakopanych kurhanów z okresu wczesnego średniowiecza – wstępnie datowane są na IX-X w. „Jeden z nich jest bardzo duży, o kilkumetrowej średnicy. Wystąpiło w nim sporo materiału zabytkowego z okresu wczesnego średniowiecza. W jego pobliżu, na nasypach odkryliśmy duże fragmenty spalenizny, która sugeruje, że być może była tu jakaś spalona konstrukcja, a także dołki posłupowe” – powiedział Filipowiak.

Dodał, że może to oznaczać, iż kurhany były otoczone jakąś formą konstrukcji albo też wokół nich palone były ogniska –

jako forma kultu. Zastrzegł, że na razie są to hipotezy robocze. „To bardzo ciekawe – może dużo powiedzieć na temat tego, w jaki sposób Wolinianie czcili swoich szczególnych zmarłych: jesteśmy w miejscu, które jest widoczne prawie z każdego punktu w mieście, jest wyeksponowane. Mówi to wiele zarówno o zmarłym, jak i o pozycji tych, którzy go chowali” – powiedział archeolog.

Jak podkreślił, pochowany w kurhanie musiał być znaczącą osobistością, ale więcej informacji mogą dostarczyć dodatkowe badania – także genetyczne, jeśli będzie to możliwe. Wskazał, że przedmioty, które zostały odkryte w kurhanach, a więc głównie ceramika i fragmenty spalonych kości, zachowały się w bardzo złym stanie – kurhany na cmentarzysku to pochówki ciałoopalne, pod nasypem znalazły się więc resztki zebrane ze stosu pogrzebowego.

Niedaleko największego odkrytego kurhanu odnaleziony został także pochówek szkieletowy – najprawdopodobniej również z X w. „Jeszcze niczego o nim nie wiemy, poza tym, że pochodzi z okresu wczesnego średniowiecza. Nie było nietypową praktyką wkopywanie w cmentarzyska ciałoopalne także pochówków szkieletowych” – powiedział Filipowiak.

Jak wyjaśnił, Wolin jest w tym przypadku miejscem szczególnym: choć pochówki szkieletowe wiąże się zazwyczaj z wczesnym chrześcijaństwem, w tym mieście pojawiły się już 200 lat przed jego wprowadzeniem – na temat przyczyn nadal prowadzone są dyskusje badaczy. Możliwe, że rzeczywiście byli to chrześcijanie żyjący w pogańskim mieście lub też taka forma pochówku została przejęta przez wolińskich kupców z kultury zachodu.

Wśród odkryć na wzgórzu jest także m.in. obiekt w kształcie przypominającym spaloną łódź. „Pochówki łodziowe, wiązane zwykle ze Skandynawami, mogłyby się zdarzyć w Wolinie, ale czy to na pewno była łódź – dowiemy się po analizach” – powiedział Filipowiak.

Jak dodał archeolog, prowadzone są także badania geofizyczne, które pozwolą łatwiej zinterpretować odkrycia z wykopów, a także zobaczyć pozostałe obiekty na wzgórzu. Archeolodzy współpracują też m.in. z archeobotanikami, w planach są badania radiowęglowe dla określenia datowania.

Prace prowadzone na Wzgórzu Wisielców przez archeologów z wolińskiej pracowni przy Ośrodku Archeologii Średniowiecza Krajów Nadbałtyckich IAE PAN wraz ze studentami i wolontariuszami to badania wyprzedzające przed rewitalizacją parku miejskiego. „Inwestycja będzie obejmowała teren prawie 10 ha Parku Miejskiego, w jej ramach wykonamy przede wszystkim 27-metrową wieżę widokową (...), wizualizacja wskazuje, że będzie to obiekt bardzo przyjemny dla oka” – powiedziała burmistrz Wolina Ewa Grzybowska. Dodała, że powstanie też m.in. ścieżka pieszo-rowerowa z infrastrukturą do ćwiczeń i odnowiony zostanie amfiteatr, a także stojący na wzgórzu posąg Trygława.

Wartość inwestycji to ok. 5,5 mln zł, z czego 75 proc. to środki unijne.

Autorstwo: Elżbieta Bielecka

Źródło: [PAP-Mediaroom.pl](http://PAP-Mediaroom.pl)